

8 САКАВІКА
1938 г.
№ 4 (56)

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗА ЛЕНІНСКІЯ КАДРЫ

О Р Г А Н
парткома,
прафкома,
рэктарыяга
Беларускага
дзяржаўнага
універсітэта

ЖАНЧЫНА СССР—САМАЯ ШЧАСЛІВАЯ Ў СВЕЦЕ

Сёння шчасліва працоўныя жанчыны Вялікага Савецкага Саюза святкуюць Міжнародны жаночы камуністычны дзень — свята працоўных жанчын усяго свету.

Міжнародны жаночы дзень быў устаноўлены ў 1910 годзе на Міжнароднай канферэнцыі сацыялістаў у Капенгагене (Данія), на прапанову Клары Цэткін. Першы жаночы дзень быў праведзены ў 1911 годзе. У Расіі жаночы дзень першы раз святкаваўся ў 1913 годзе. З гэтага года жаночы дзень праводзіцца штогод 8 сакавіка. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі дзень 8 Сакавіка дэраіменаван у Міжнародны жаночы камуністычны дзень.

Цяжкім і бессправедным было жыццё жанчын у быўшай царскай Расіі. Жанчына не мела ніякіх чалавечых праў, не кажучы ўжо аб палітычных. Яе не лічылі за чалавека. Жанчына была забітай, цёмнай, неписьменнай, некультурнай і бяспраўнай. Толькі Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя качаткова развіла жанчыну. Як у вяду канула праклятае мінулае. У гарадзкіх барацьбах са знешнімі і ўнутранымі ворагамі партыя Леніна — Сталіна навекі разбіла акovy і ланцугі, якія скоўвалі працоўную жанчыну. Жанчына ў СССР з'яўляецца роўнапраўнай грамадзянінай. Гэта адно з найвялікшых заваяванняў Кастрычніцкай рэвалюцыі пераказана ўказваюць праведзеныя выбары ў Вярхоўны Совет СССР, у склад якога выбрана 187 дэпутатак — жанчын — лепшых патрыятаў савецкай радзімы.

Усяму савецкаму народу вядомы імёны выдатных стыханавак Ефрасініі Іларыонавай, Матроны Сімажэнкавай, Дусі і Марусі Вінаградных, Тосі Одзінавай, Наны Ангелінай. Іх імёны вядомы ўсяму свету. Савецкі Саюз шырока адкрыў дарогу жанчыне не толькі к станку і машыне, але і ў навуку, культуру і мастацтва. Ва ўсіх вышэйшых навучальных установах колькасць жанчын складае 41 процант.

Партыя і ўрад працягваюць выключ-

ны клопаты аб жанчыне-матэры і яе дзецях. З кожным годам расце колькасць радзільных дамоў, ясель і кансультацый, савецкая жанчына дорага цэніць клопаты партыі і ўрада. Яна любіць сваю бацькаўшчыну, сваю радзіму. Савецкія натрыёткі выконваюць і гатовы выканаць любое заданне партыі і ўрада. Яны актыўна рыхтуюцца да абароны вялікай савецкай зямлі. Увесь савецкі народ ганарыцца нашымі бяспраўнымі лётчыцамі Палінай Асіпенка, Валенцінай Грызадубавай, якія перакрылі рэкорды зарубежных лётчыц. Мы ганарымся сваімі мужнымі парашуцісткамі Федаравай, Бабушкінай, Якаўлевай, Блохінай, Нікалавай, Барцовай, Маліноўскай, Куталавай, Шыммаровай, Пясецкай, Камневай, зольных у любую мінуту грамціць фашыстаў на іх жа тэрыторыі. У спісах унагароджаных ордэнамі савецкім урадам ёсць 1518 жанчын.

Савецкім працоўным жанчынам дорага дасцалося светлае, радаснае жыццё. За ўладу саветаў палі лепшыя дочки рабочага класа. Рука аб руку са сваімі братамі, сынамі, бацькамі змагаліся са зброяй у руках на франтах грамадзянскай вайны даблесныя героіні.

Вялікія заваяванні Кастрычніка ў нас хацелі адабраць прэзэрныя з прэзэрнейшых: тракцісты, бухарыцы, рыкаўцы і іншая зброя. Яны хацелі зрабіць савецкі народ рабамі. Яны хацелі адняць у нас любімую нашу радзіму, шчаслівае і радаснае жыццё. Гэта яны зноў хацелі забяліць працоўную жанчыну і зрабіць яе бяспраўнай рабыняй. Але гэтаму ніколі не бываць. Ворагі злоўлены слаўнымі чыістамі і пасаджаны на лаву падсудных. Іх чакое бязлітасны прыгавор. Гэты прыгавор ужо вынес увесь наш 170-мільённы народ: смерць зраджыкам!

Смерць забойцам і правакатарам!

Яшчэ цяней згуртуемца вакол партыі Леніна—Сталіна. Узмацнім рэвалюцыйную нільнасць. Будзем умацоўваць абароназдольнасць сацыялістычнай бацькаўшчыны.

Няхай жыве Міжнародны жаночы камуністычны дзень! Няхай жыве свабодная, шчаслівая савецкая жанчына! Няхай жыве лепшы друг і бацька працоўных жанчын таварыш СТАЛІН!

АРТЫКУЛ 122. Жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынам ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця.

Магчымаць ажыццэўняць гатых правоў жанчыны забяспечваюцца прадстаўленнем жанчыне роўнага з мужчынам права на працу, аплату працы, адпачынак, сацыяльнае страхаванне і асвету, дзяржаўнай аховы інтарэсаў маці і дзіцяці, прадстаўленнем жанчыны пры цяжарнасці водпуску з захаваннем утрымання, шырокай сеткай радзільных дамоў, дзіцячых ясляў і садоў.

АРТЫКУЛ 137. Жанчыны карыстаюцца правам выбіраць і быць выбранымі роўна з мужчынамі. (З Канстытуцыі СССР)

ВЫДАТНІЦЫ ХІМФАКА

Студэнткі-выдатніцы складаюць 60 проц. агульнага ліку выдатнікаў хімічнага факультэта. Нашы дзяўчаты не толькі аднолькава вучацца з хлопцамі, але нават і лепш. Большасць з іх называюць сур'езныя, скромныя таварышы-студэнткі, адольныя ў будучым стаць добрымі спецыялістамі.

Хімфак законна ганарыцца сваімі дзяўчатамі. Многа ёсць студэнтак, якія ў мінулыя годы займаліся здавальняюча, а зараз значна выраслі і вучацца на выдатна. Такімі з'яўляюцца Белаблацкая, Залатарэнка, Саліна, Блях і інш. Ёсць студэнткі, якія на працягу некалькіх год з'яўляюцца выдатніцамі (Беленькая, Бродская, Окунь, Карасіна, Скараход, Зайдэль, Кур'янава, Сіўко, Гінбург і інш.).

Хто не ведае на хімфаку Таўару Сіўко. Яе ведаюць і паважаюць усе. Гэта скромная, сур'езная, культурная студэнтка. Зайдэль з'яўляецца лепшай студэнткай III курса. Іра Кур'янава, заўсёды вясёлая, заўсёды бадзёрая дзяўчына, з'яўляецца выдатніцай вучобы. Оля Карасіна — лепшая выдатніца, а таксама добры агітатар на ўчастку. І можна сказаць гэта пра вельмі многіх прыкладных выдатніц. Яны заўсёды вясёлыя, бадзёрыя, упэўненыя ў сваёй будучыні, бо ведаюць, што аб іх клопціцца штодзённа наша партыя, наш урад і асабіста таварыш Сталін.

П. ПАТРОВІЧ.

АГІТАТАР АННА ДЭРАШ

Цяжкім і бессправедным было жыццё сям'і Анны да рэвалюцыі. Сваёго хлеба ніколі нехалала і прыходзілася працаваць, то на паню, то на кулакоў. І не дзіўна: на шэсць душ было ўсяго каля двух гектараў зямлі.

Толькі Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя адкрыла шырокі і ясны шлях для дзяцей старога Кліма. І цяпер, успамінаючы былое, бацька Анны часта гаворыць: ці мог я нават марыць раней, каб мае дзеці вышлі ў людзі. А сёння гэта сапраўднасць. Твар старога Кліма з'яе усмешка, а ў сэрцы ўзнімаецца вялікая радасць за шчаслівае жыццё. Адзін брат Анны служыць пілотам у Чырвоным флоце, а другі працуе тэхналагам на заводзе.

У 1935 годзе Анна Дэрэш паступае на біялагічны факультэт універсітэта. Пацягнуліся поўныя радасці і ўпартай вучобы дні. А калі пачалася кампанія па выбарах у Вярхоўны Совет, Анну Клімаўну вылучаюць агітатарам. Гора чына ўзялася за сваю патэсную работу. Старанна і сістэматычна рыхтавалася Анна да заняткаў. Уважліва слухалі выбаршчыкі 26 выбарчага участка Варашылаўскага раёна змястоўныя, цікавыя і зразумелыя гутаркі аб вялікай Сталінскай Канстытуцыі і выбарчым законе.

Слухачы вельмі задаволены работай Анны Дэрэш і заўсёды гавораць: «Мы ганарымся сваім агітатарам».

В. КУЛЕШ.

ДЗВЕ ДЗЯУЧЫНЫ

Быў 1936 год. Юдзіф толькі што скончыла сярэдняю школу. Ёй было 17 год. Хацела я вучыцца далей. Яна ведала, што ў нашай краіне перад моладдзю адкрыты ўсе дзверы, што яна зможа атрымаць любую прафесію. І яна рашыла стаць — матэматыкам.

І вось Юдзіф Аспіз ужо студэнтка фізіка-матэматычнага факультэта БДУ. Для яе наступілі новыя дні. Яна адразу ўзялася за працу. Спачатку было цяжка, многае было незразумелым. Але яна была настойлівай і незразумелае ніколі не астаўляла. Так у рабоце не заўважымі ляцелі дні.

Юдзіф скончыла першы курс. Усе прадметы здала на выдатна. Так яна займаецца і цяпер. Студэнткі ведаюць яе як лепшую выдатніцу, добрага і чуткага таварыша. Юдзіф любіць грамадскую работу і ахвотна аддае ёй многа часу. У час выбараў у Вярхоўны Совет была членам участкавай выбарчай камісіі. «Гэты момант, — гаворыць яна, — я не забуду ніколі. З якой радасцю я ўзялася за гэту патэсную работу. Мне вельмі часта прыходзілася гутарыць са сваімі выбаршчыкамі. Гаварылі аб сучасным і мінулым жыцці. Успаміналі сваё безрадаснае, поўнае пакут, жыццё. Асабліва яно было цяж-

ка для жанчын. Жанчына была цёмная, забітая, зусім бяспраўная. Адна старая жанчына расказвала аб сваёй малодасці. Яна ўспамінала тое жыццё са слязьмі на вачах, а калі скончыла, дык сказала: «А цяпер так хочацца жыць».

Нашы жанчыны любяць сваю радзіму і ў любую мінуту могуць стаць на абарону сацыялістычнай бацькаўшчыны. Цяпер яны да гэтага рыхтуюцца. Вось, прыштурчышы левае вока, дзяўчына цэліцца ў мішэнь, якая ізабражае фашыста. Прагучэў выстрал, праз некаторы час другі, нарэшце, п'яты. Усе кінуліся да мішэняў. У фашыста былі выбіты вочы і прастрэлен лоб. Гэта страляла Анастасія Дубатоўка — лепшы варашылаўскі стралок універсітэта. На ўніверсітэцкіх спаборніцтвах яна заняла першае месца і была прэміравана.

— І няхай нападуць фашысты на нашу краіну, — гаворыць Насця, — мае вока не маргне, калі я ўбачу перад сабой жывога фашыста. У маіх руках не здрыгнецца вінтоўка. Прыцэл будзе точным, удар меткім.

Так жывуць, працуюць і вучацца патрыяты савецкай радзімы.

І. ГУК.

